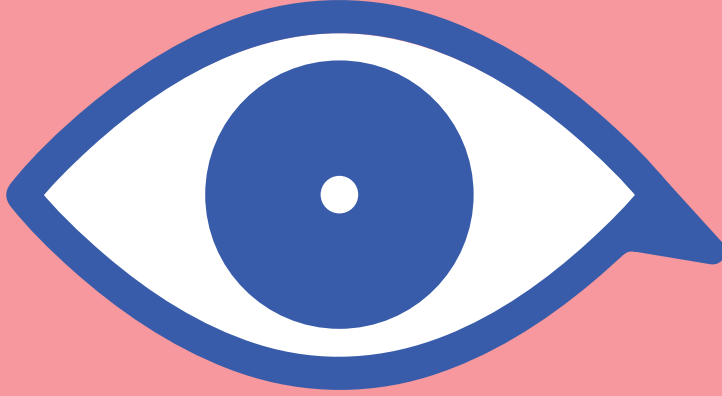

क्लिक
टू स्पीक

जगातली पहिली
डोव्यांची भाषा
मराठी

SIZE: 15(w) X 20(h) cms

मुक्या (निःशब्द) लोकांच्या विचारांची प्रतिध्वनी सर्वात उच्च असते
स्टीवन हॉकिंग

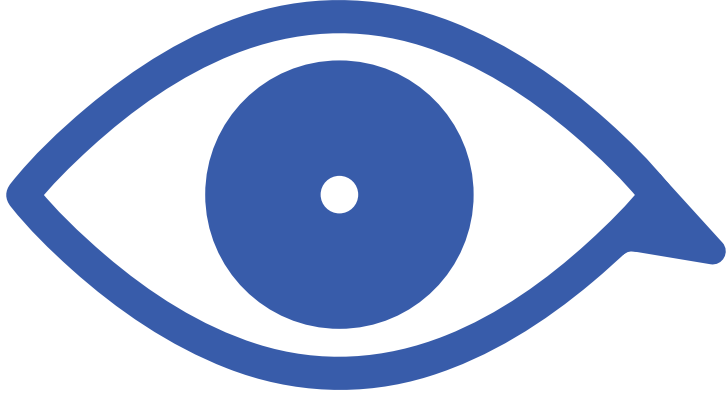
ब्लिंक टू स्पीक ही जगातली पहिली डोव्यांची भाषा आहे. ही भाषा अशा लोकांसाठी निर्मित केली गेली आहे ज्यांना बोलण्यास त्रास होतो. ए ल स / म न डी (एम्योट्रॉफिक लॅटरल स्क्लेरोसिस/ मोटर न्यूरॉन डिसीज), पाठीच्या कण्याची दुखापत (मानेच्या खाली झालेला अर्धांगवायू), सेरेब्रल पाल्सी, डोक्याची दुखापत, स्ट्रोक, सेरेबेलर अटॅक्सिया, मल्टिपल स्क्लेरोसिस, पार्किंसंस डिसीज आणि इतर काही न्युरो-डिजनरेटिव्ह विकारांनी ग्रस्त असलेल्या रुग्णांसाठी सहाय्यक आहे. जागरूक मेंदू असलेल्या मेकॅनिकल वेंटिलेटरवर ठेवलेल्या रुग्णांसाठी सुद्धा याचा उपयोग करता येतो. हे आयसीयू (इंटेंसिव्ह केअर युनिट) मध्ये ठेवलेले रुग्ण तसेच बाय-पॅप, सी-पॅप किंवा होम वेंटिलेटरवर ठेवलेले रुग्ण सुद्धा या भाषेचा उपयोग करू शकतात. या भाषेमुळे रुग्ण व त्यांची काळजी घेणारे व कुटुंबातील सदस्यांमध्ये संवाद घडवून आणण्यास सुलभता होते. ही भाषा संवादासाठी चिरस्थायी किंवा तात्पुरता उपाय होऊ शकते.

ब्लिंक टू स्पीक ट्रेनर सोबत वेळ निश्चित करण्यासाठी आशा एक होप फाऊंडेशनच्या संस्थापिका आणि न्युरोजेन ब्रेन अॅण्ड स्पाईन इंस्टिट्यूटच्या डिप्टी डायरेक्टर हेमांगी साने यांच्याशी संपर्क साधा. गीत राठी, आशा एक होप, स्वयंसेवक आणि संस्थापक ब्लिंक टू स्पीक आपण डोळा भाषेत मार्गदर्शनासाठी तिच्याशी संपर्क साधू शकता.

श्री लक्ष्मी नारायण यांच्या विशेष धन्यवाद.

लललंक
टू स्पलक

डोळ्यांची भाषा
मराठी

ब्लिक टू स्पीकचा उपयोग
करताना या बाबी लक्षात ठेवा

1. डोळ्यांच्या भाषेत आठ मुख्य व्यंजन आहेत.
2. सर्वात सामान्य संदेशासाठी डोळ्यांच्या हालचालींच्या भिन्न मिश्रणांचा उपयोग केला जातो.
3. डोळ्यांच्या दोन हालचालींमध्ये नेहमी पुरेसा वेळ राखणे ध्यानात ठेवा.
4. संदेश व्यवस्थित समजून घेण्यासाठी प्रत्येक संकेताची अनेकदा पुनरावृत्ती केली जाऊ शकते.
5. पहिल्या महिन्यात 15 संकेतांपासून सुरुवात करा. प्रत्येक महिन्यात हळू-हळू 25 नव्या संकेतांसह आपली शब्दावली वाढवा.
6. तुमच्यासाठी 6 अतिरिक्त संकेत आहेत. आपल्या प्रिय व्यक्तींसाठी वैयक्तिक संदेश निर्धारित करण्यासाठी यांचा उपयोग करा.
7. तुमच्यासाठी सहा अतिरिक्त चिन्हे (खुणा) आहेत. ह्यांचा वापर आपल्या आवडत्या व्यक्तींना वैयक्तिक संदेश देण्यासाठी करा.

डोळ्यांची भाषा

डोळे बंद करा

पापण्यांची उघडझाप करा

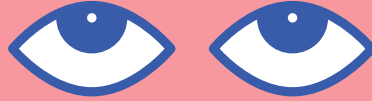
डावीकडे पाहा

उजवीकडे पाहा

वर पाहा

खाली पाहा

एक डोळा उघडझाप करा

डोळे फिरवा

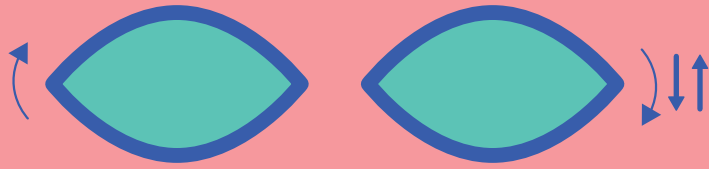

जास्त वेळ डोळे बंद ठेवा

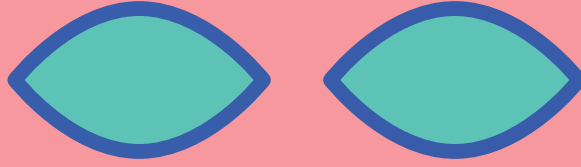
शुरुवात/
समाप्त

पुन्हा पुन्हा डोळे उघडझाप करा

चूक

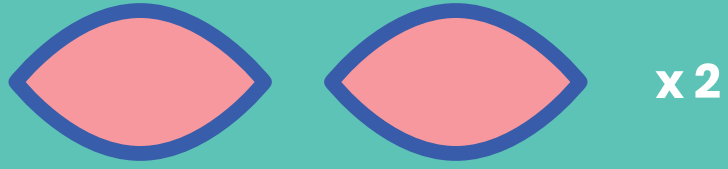
1 वेळा पापण्यांची उघडझाप करा

होय

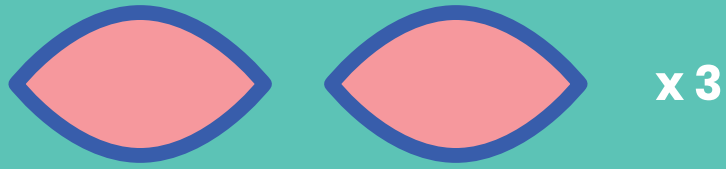

2 वेळा पापण्यांची उघडझाप करा

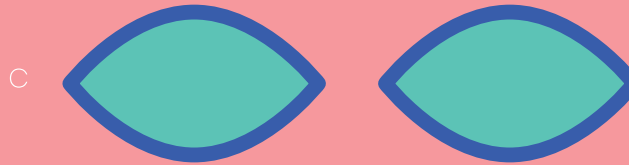
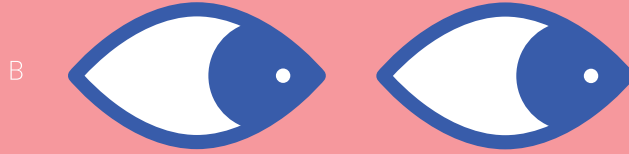
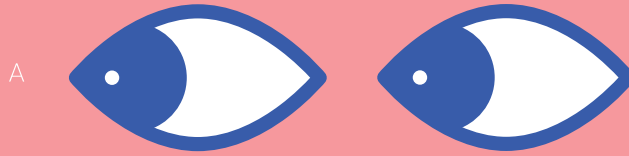
नाही

3 वेळा पापण्यांची उघडझाप करा

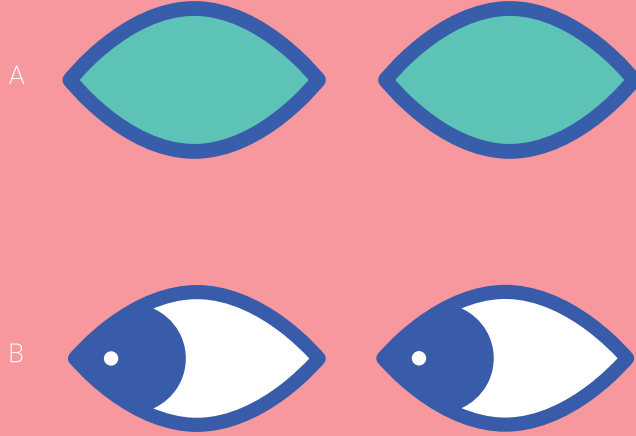
मी बरा/बरी आहे

१ वेळा डावीकडे पाहा
१ वेळा उजवीकडे पाहा
१ वेळा पापण्यांची उघडझाप करा

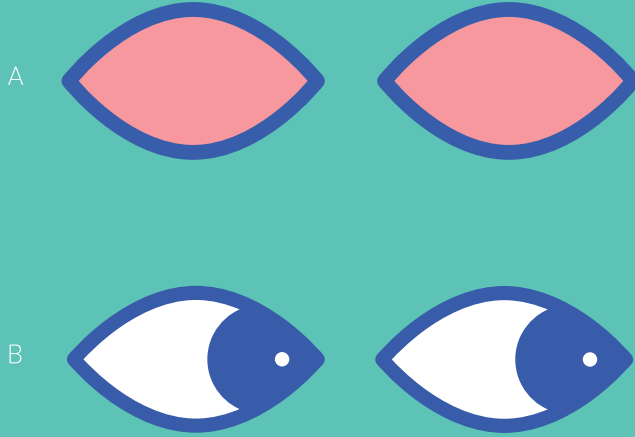
मला बरे वाटत नाही

१ वेळा पापण्यांची उघडझाप करा
१ वेळा डावीकडे पाहा

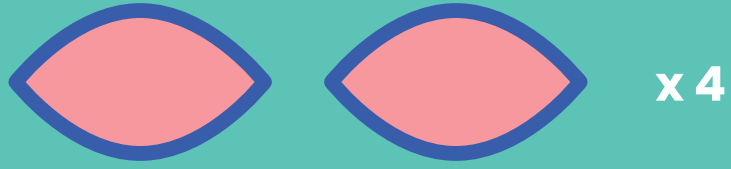
कुटुंबाला बोलवा
(मुलगा/मुलगी/पती/पत्नी/आई/वडील)

१ वेळा पापण्यांची उघडझाप करा
१ वेळा उजवीकडे पाहा

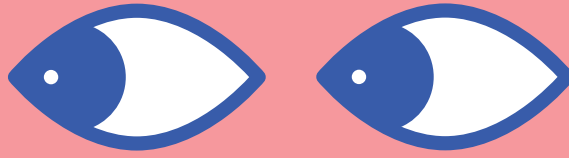
डॉक्टरांना बोलवा

4 वेळा पापण्यांची उघडझाप करा

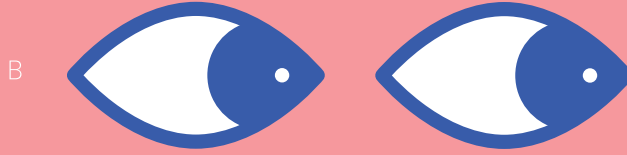
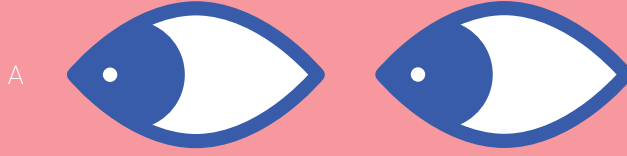
मला झोप येत आहे

डावीकडे पाहा

शवास घेण्यास त्रास होत आहे

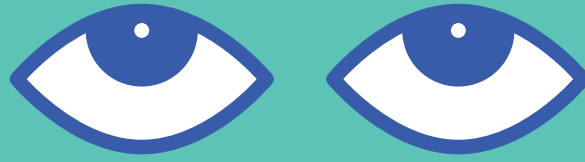
१ वेळा डावीकडे पाह्या
१ वेळा उजवीकडे पाह्या

पाणी

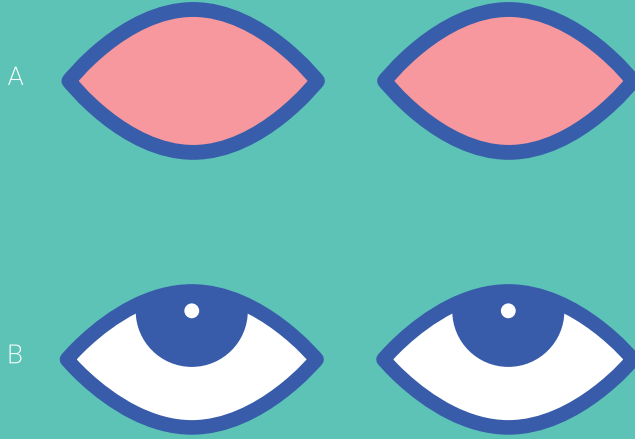

१ वेळा वर पाहा

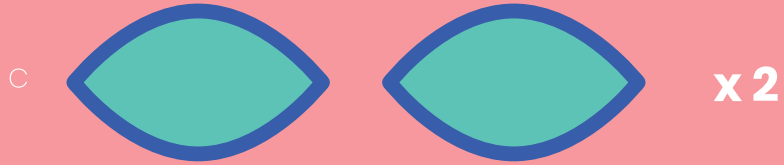
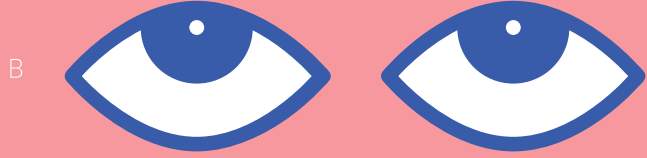
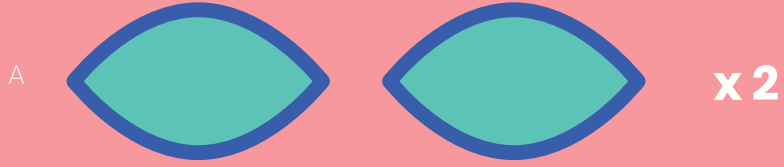
शौचालय

१ वेळा पापण्यांची उघडझाप करा
१ वेळा वर पाहा

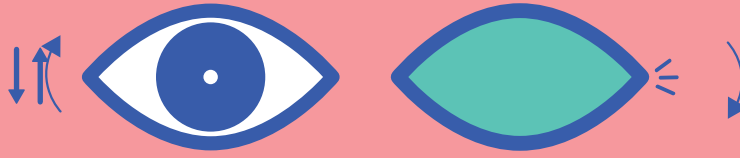
छातीत दुखणे

2 वेळा पापण्यांची उघडझाप करा
1 वेळा डावीकडे पाह्या
2 वेळा पापण्यांची उघडझाप करा

आज तुम्ही कसे आहात?

पुन्हा पुन्हा डोळ्यांची उघडझाप करा

आपत्काल

प्रत्येक पर्यायावर इशारा करा आणि प्रतिक्रियेसाठी थांबा

चक्कर येत आहे

नाक बंद आहे

लचक

भिती वाटत आहे

गळ्यात काही तरी
अडकलं आहे

होय = 1 वेळा पापण्यांची उघडझाप करा

नाही = 2 वेळा पापण्यांची उघडझाप करा

बयाच काळासाठी डोळे बंद ठेवा
पुन्हा पुन्हा डोळे उघडझाप करा

संकट

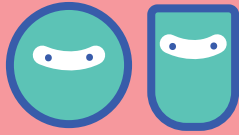
प्रत्येक पर्यायावर इशारा करा आणि प्रतिक्रियेसाठी थांबा

कुणी तरी त्रास देत आहे

लैंगिक शोषण

चोर

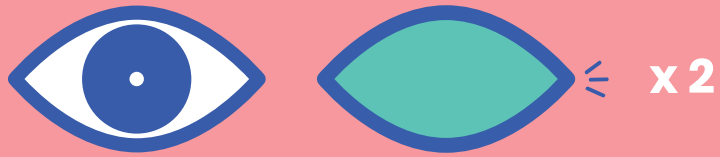

पोलिसांना बोलवा

होय = 1 वेळा पापण्यांची उघडझाप करा

नाही = 2 वेळा पापण्यांची उघडझाप करा

2 वेळा एक डोळा उघडझाप करा

समस्या

प्रत्येक पर्यायावर इशारा करा आणि प्रतिक्रियेसाठी थांबा

थंडी लागत आहे

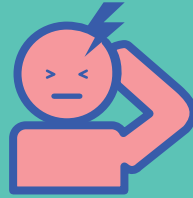
मला थुंकायचे आहे

गरम होत आहे

अन्नाचा कण दातामध्ये
अडकला आहे

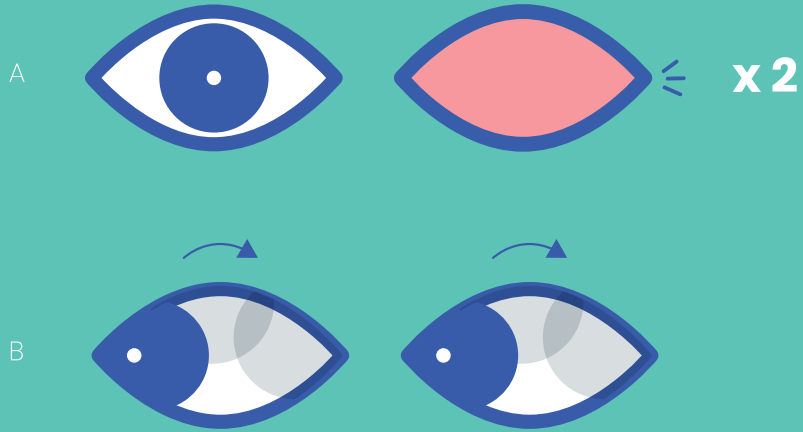

डोकेदुखी

होय = 1 वेळा पापण्यांची उघडझाप करा

नाही = 2 वेळा पापण्यांची उघडझाप करा

2 वेळा एक डोळा उघडझाप करा
1 वेळा डोळे फिरवा

माझे स्थान बदला

प्रत्येक पर्यायावर इशारा करा
आणि प्रतिक्रियेसाठी थांबा

खुर्ची

पलंग

सोफा

व्हीलचेअर

जेवण्याचा टेबल

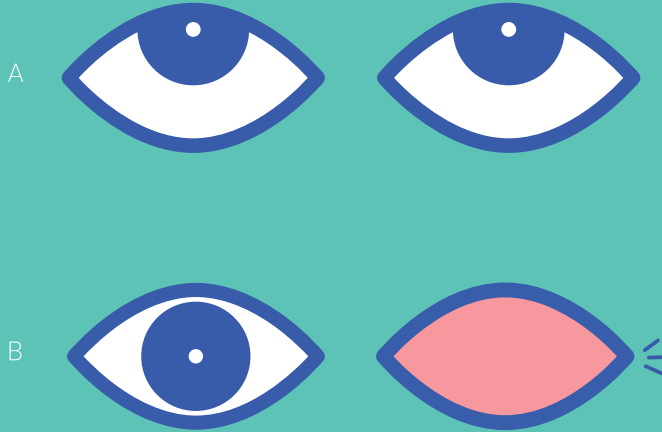
होय = 1 वेळा पापण्यांची उघडझाप करा   नाही = 2 वेळा पापण्यांची उघडझाप करा

3 वेळा एक डोळा उघडझाप करा

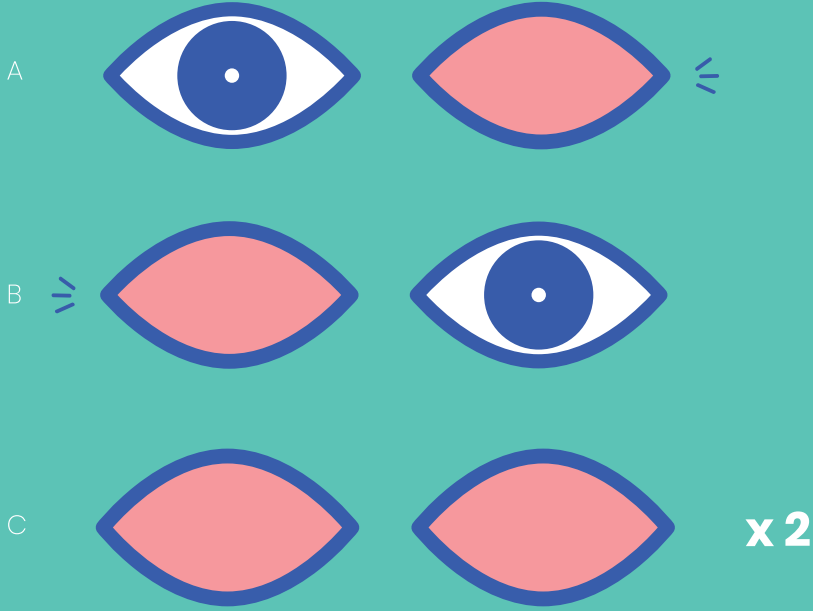
माझं तुझ्यावर प्रेम आहे

१ वेळा वर पाहा
१ वेळा एक डोळा उघडझाप करा

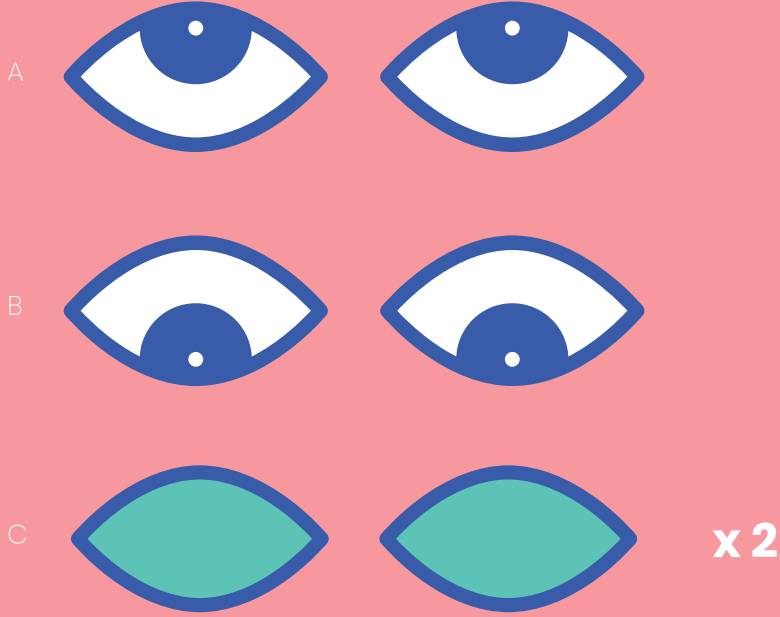
मला क्षमा करा

1 वेळा उजवा डोळा उघडझाप करा
1 वेळा डावा डोळा उघडझाप करा
2 वेळा पापण्यांची उघडझाप करा

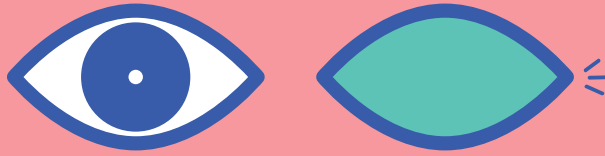
धन्यवाद

1 वेळा वर पाहा
1 वेळा खाली पाहा
2 वेळा पापण्यांची उघडझाप करा

मला मिठी मारा

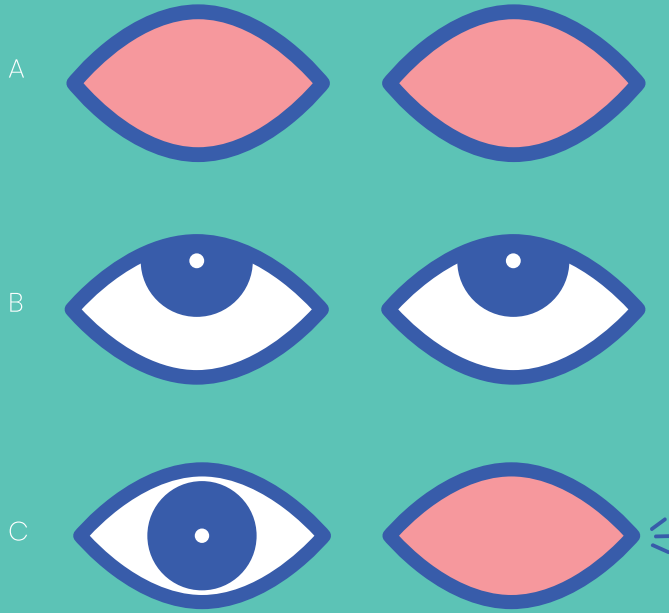
१ वेळा एक डोळा उघडझाप करा

काही तरी बोलूया

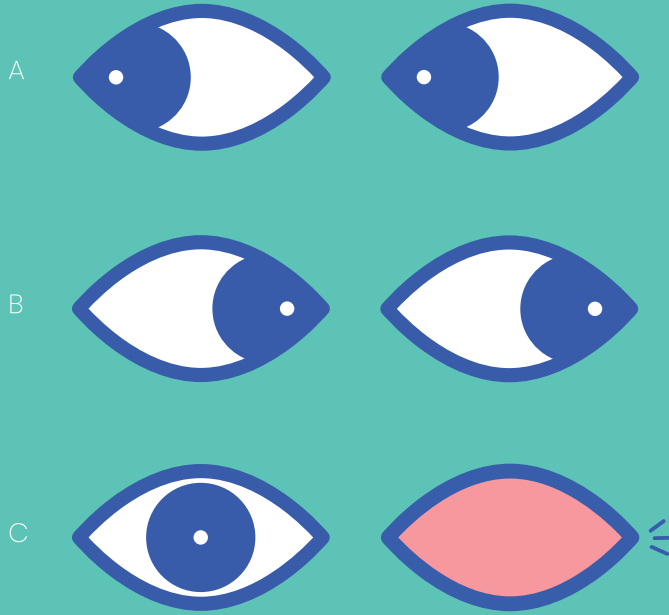

१ वेळा पापण्यांची उघडझाप करा
१ वेळा वर पाहा
१ वेळा एक डोळा उघडझाप करा

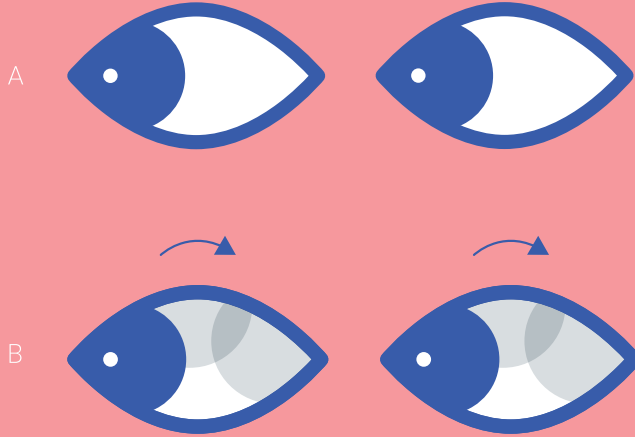
चला, बाहेर जाऊया

१ वेळा डावीकडे पाह्या
१ वेळा उजवीकडे पाह्या
१ वेळा डोळे उघडझाप करा

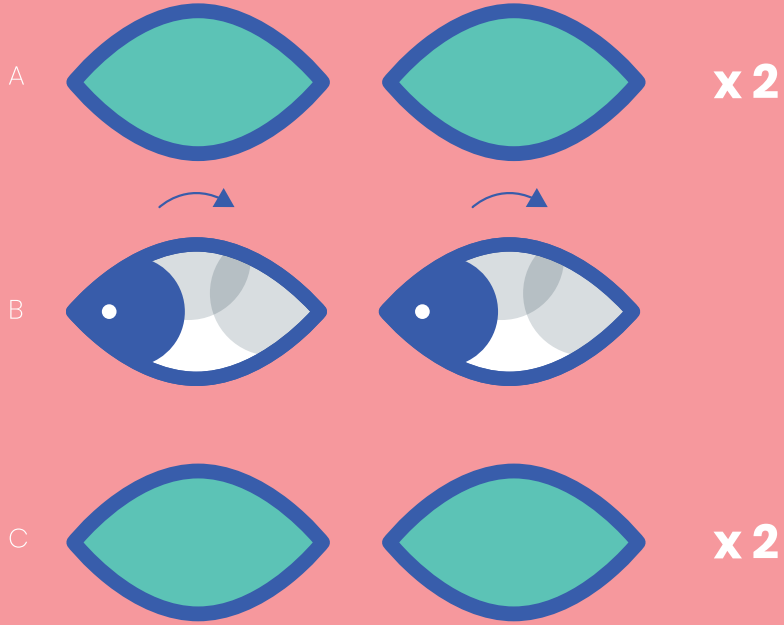
मला घरी जायचं आहे

1 वेळा डावीकडे पाह्या
1 वेळा डोळे फिरवा

मला माझ्या कुऱ्याला
/मांजरीला भेटायचं आहे

2 वेळा पापण्यांची उघडझाप करा
1 वेळा डोळे फिरवा
2 वेळा पापण्यांची उघडझाप करा

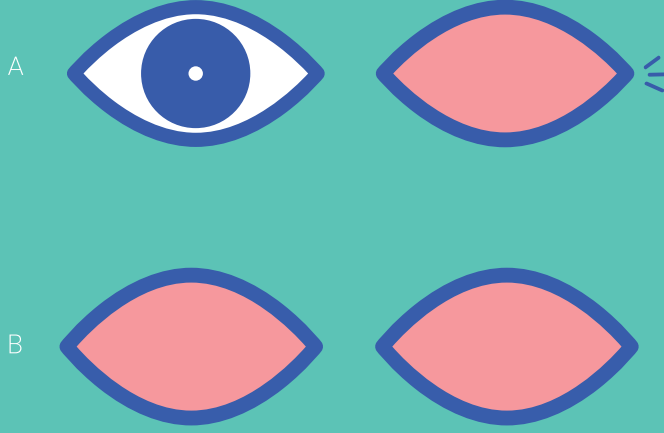
अभिनंदन

2 वेळा पापण्यांची उघडझाप करा
बऱ्याच काळासाठी डोळे बंद ठेवा

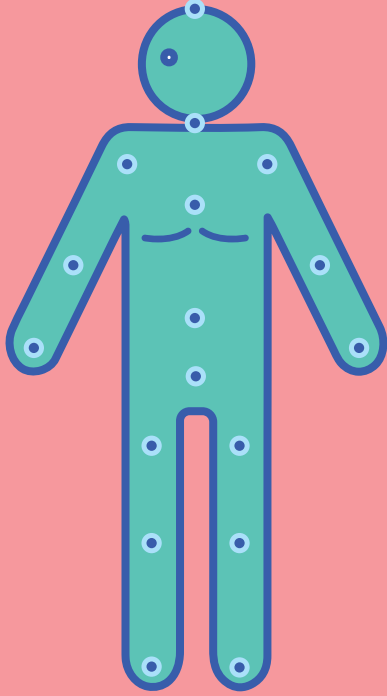
मला तुमच्याबद्दल
अभिमान वाटत आहे

1 वेळा एक डोळा उघडझाप करा
1 वेळा पापण्यांची उघडझाप करा

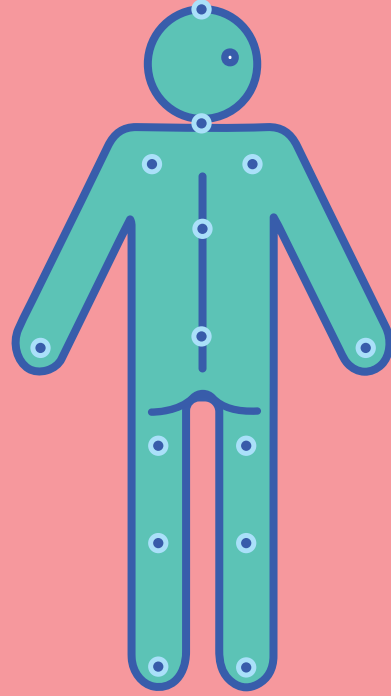

मला वेदना/अस्वस्थ वाटत आहे

प्रत्येक भागाकडे इशारा करा
आणि प्रतिक्रियेसाठी थांबा

पुढे

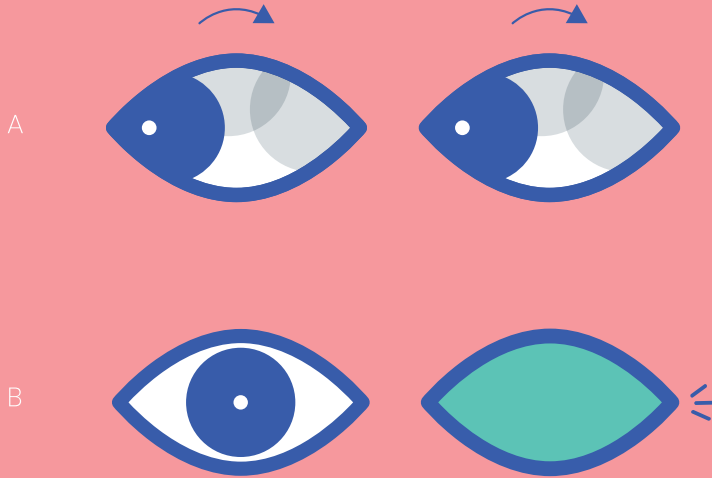

मागे

होय = 1 वेळा पापण्यांची उघडझाप करा

नाही = 2 वेळा पापण्यांची उघडझाप करा

१ वेळा डोळे फिरवा
१ वेळा एक डोळा उघडझाप करा

माझी पोजिशन बदला

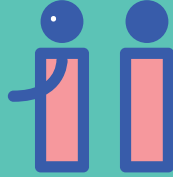
प्रत्येक पर्यायावर इशारा करा आणि प्रतिक्रियेसाठी थांबा

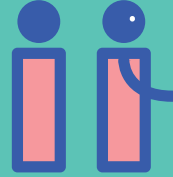
खुर्चीवर बसवा

सरळ झोपवा

डावीकडे वळवा

उजवीकडे वळवा

होय = 1 वेळा पापण्यांची उघडझाप करा

नाही = 2 वेळा पापण्यांची उघडझाप करा

१ वेळा वर पाहा
१ वेळा खाली पाहा

A

B

मला काही तरी खावसं वाटत आहे

प्रत्येक पर्यायावर इशारा करा
आणि प्रतिक्रियेसाठी थांबा

फळ

आवडते जेवण

थंड

गोड

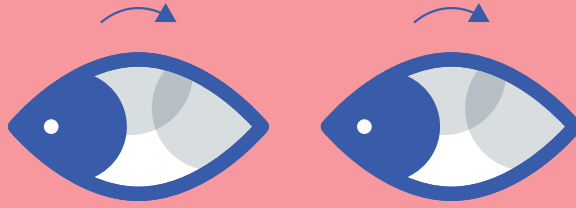
तिखट

गरम

होय = 1 वेळा पापण्यांची उघडझाप करा   नाही = 2 वेळा पापण्यांची उघडझाप करा

१ वेळा डोळे फिरवा

मनोरंजन

प्रत्येक पर्यायावर इशारा करा आणि प्रतिक्रियेसाठी थांबा

टिव्ही

संगीत

वृत्तपत्र

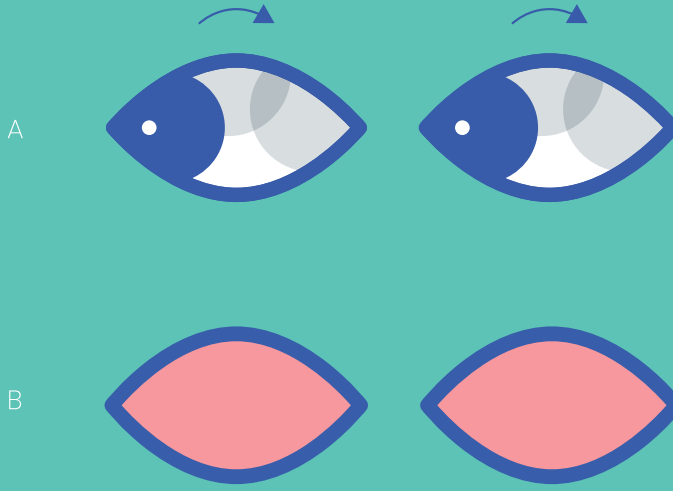
आय पॅड

फिल्म

होय = 1 वेळा पापण्यांची उघडझाप करा   नाही = 2 वेळा पापण्यांची उघडझाप करा

१ वेळा डोळे फिरवा
१ वेळा पापण्यांची उघडझाप करा

वीजेचे उपकरण

प्रत्येक पर्यायावर इशारा करा आणि प्रतिक्रियेसाठी थांबा

पंखा

एसी

लाईट

टिव्ही

हीटर

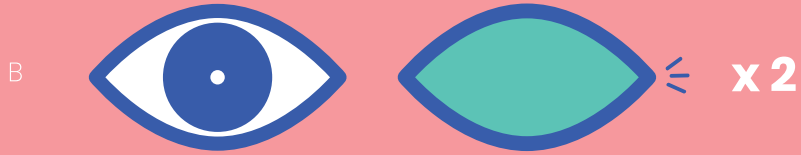
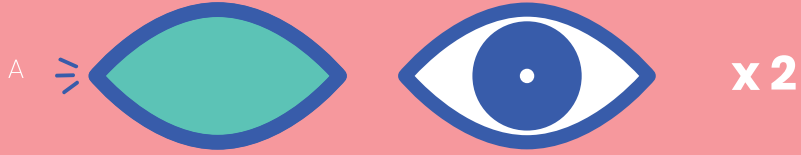
वाढवा

कमी करा

होय = 1 वेळा पापण्यांची उघडझाप करा   नाही = 2 वेळा पापण्यांची उघडझाप करा

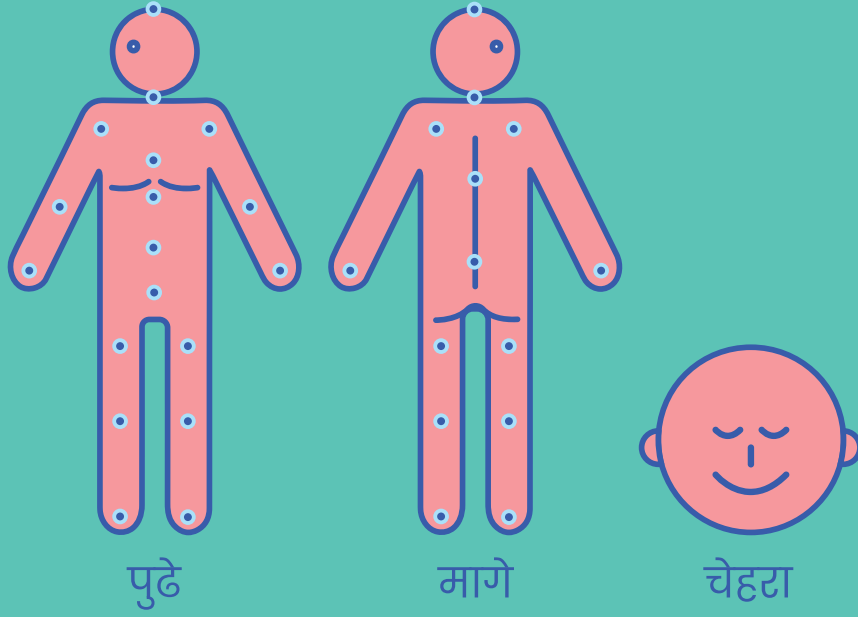
2 वेळा डावा डोळा उघडझाप करा
2 वेळा उजवा डोळा उघडझाप करा

कपड्याने पुसा

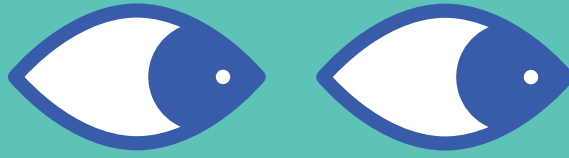

प्रत्येक भागाकडे इशारा करा
आणि प्रतिक्रियेसाठी थांबा

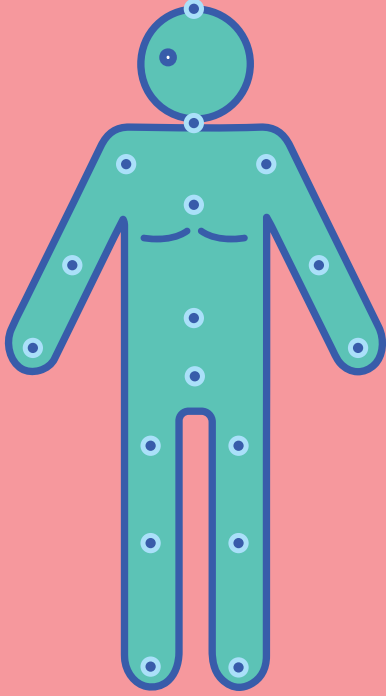
होय = 1 वेळा पापण्यांची उघडझाप करा   नाही = 2 वेळा पापण्यांची उघडझाप करा

उजवीकडे पाहा

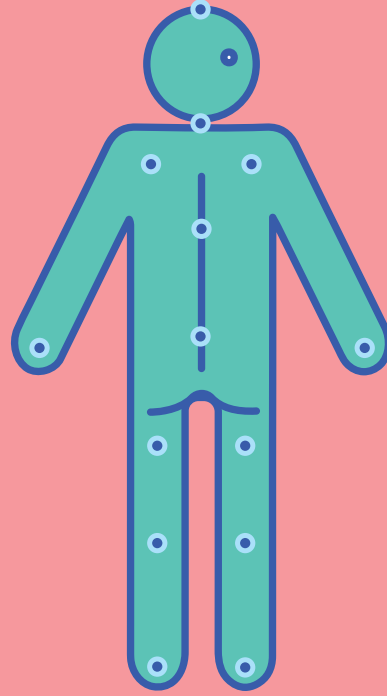

मला हलवा

प्रत्येक भागाकडे इशारा करा
आणि प्रतिक्रियेसाठी थांबा

पुढे

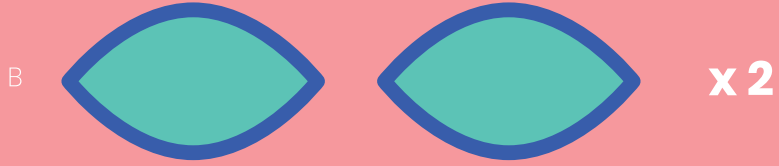
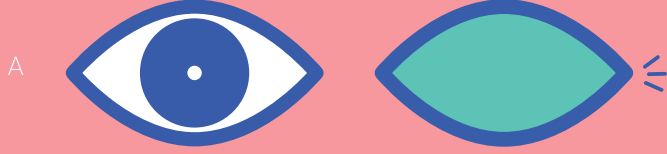

मागे

होय = 1 वेळा पापण्यांची उघडझाप करा

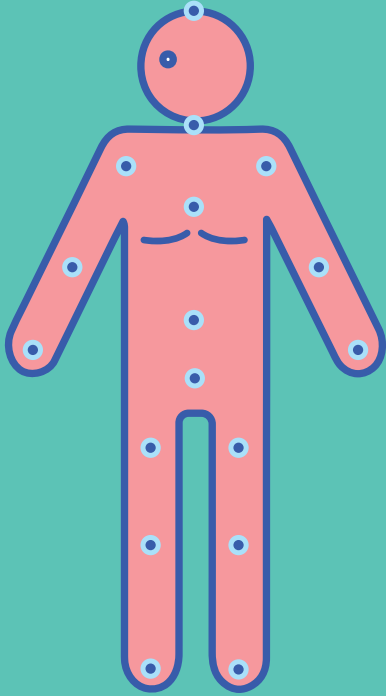
नाही = 2 वेळा पापण्यांची उघडझाप करा

1 वेळा एक डोळा उघडझाप करा
2 वेळा पापण्यांची उघडझाप करा

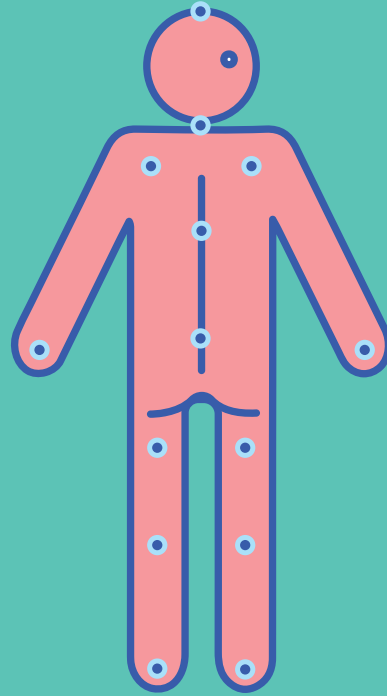

मालिश करा

प्रत्येक भागाकडे इशारा करा
आणि प्रतिक्रियेसाठी थांबा

पुढे

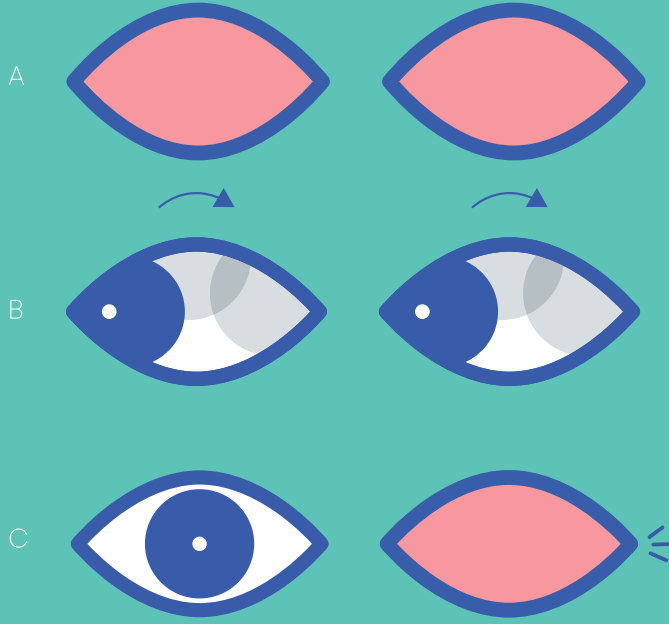

मागे

होय = 1 वेळा पापण्यांची उघडझाप करा

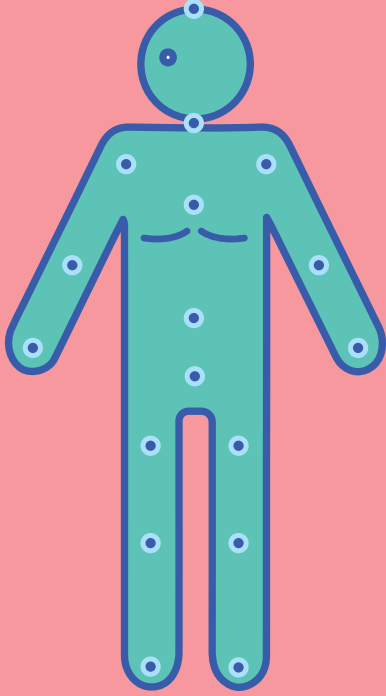
नाही = 2 वेळा पापण्यांची उघडझाप करा

1 वेळा पापण्यांची उघडझाप करा
1 वेळा डोळे उघडझाप करा
1 वेळा एक डोळा उघडझाप करा

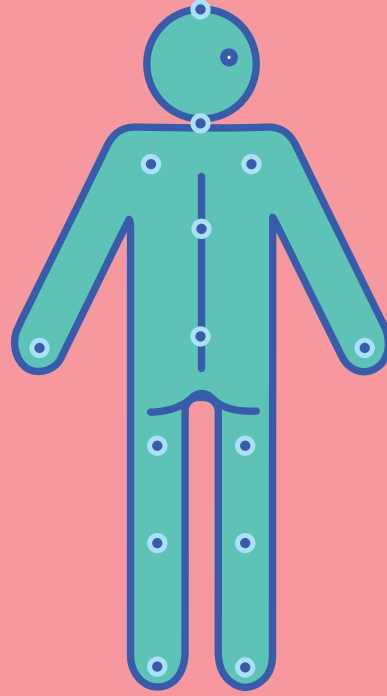

मला पकडा / धरा

प्रत्येक भागाकडे इशारा करा
आणि प्रतिक्रियेसाठी थांबा

पुढे

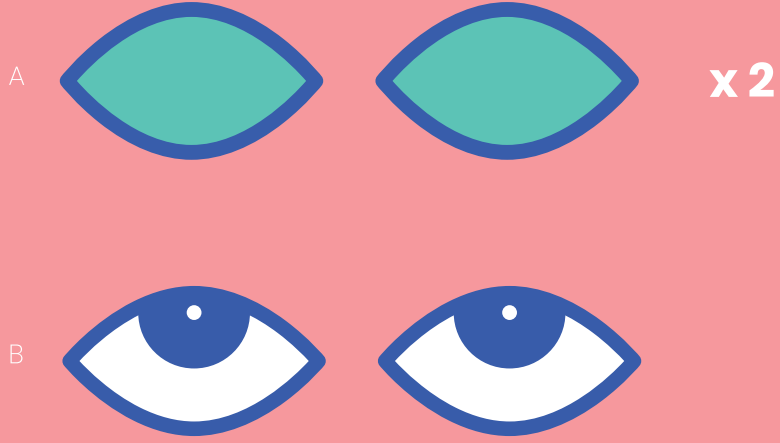

मागे

हाँ = 1 बार पलकें झपकायें

नहीं = 2 बार पलकें झपकायें

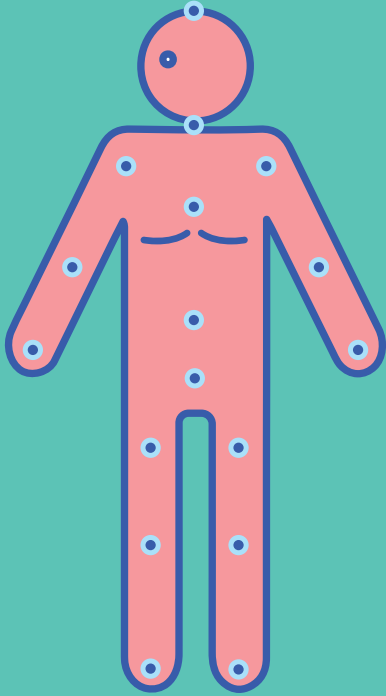
2 वेळा पापण्यांची उघडझाप करा
1 वेळा वर पाहा

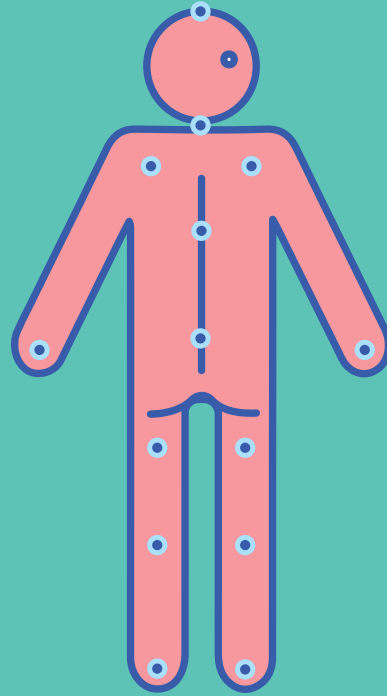
उचला

प्रत्येक भागाकडे इशारा करा
आणि प्रतिक्रियेसाठी थांबा

पुढे

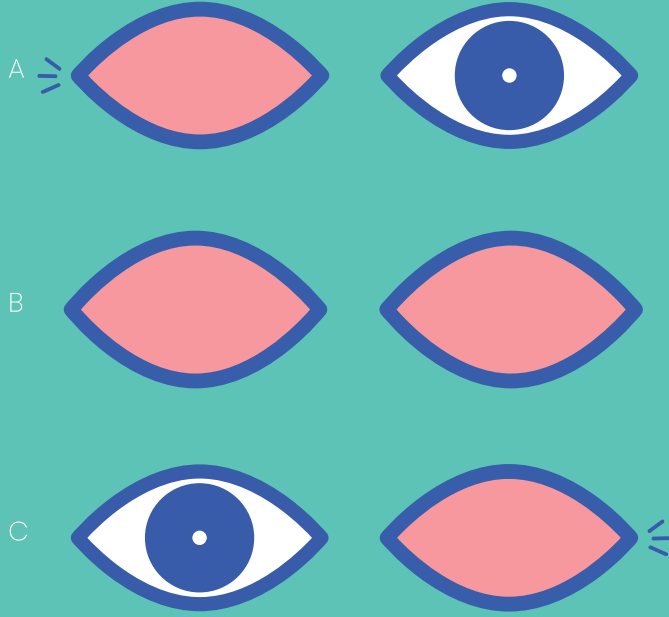

मागे

होय = 1 वेळा पापण्यांची उघडझाप करा

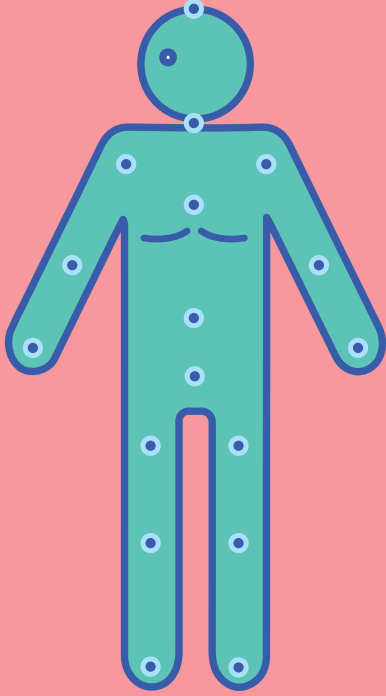
नाही = 2 वेळा पापण्यांची उघडझाप करा

१ वेळा डावा डोळा उघडझाप करा
१ वेळा पापण्यांची उघडझाप करा
१ वेळा उजवा डोळा उघडझाप करा

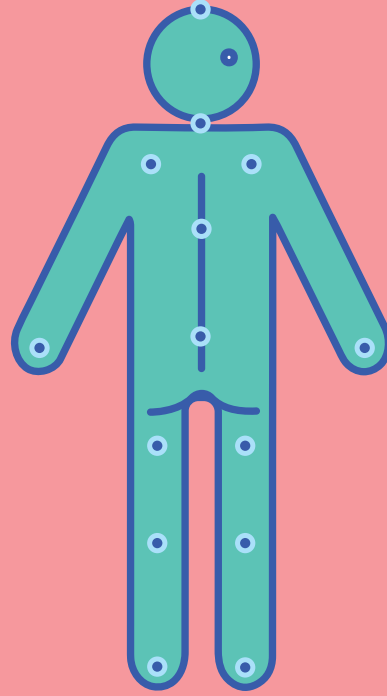

पाण्याने स्वच्छ करा

प्रत्येक भागाकडे इशारा करा
आणि प्रतिक्रियेसाठी थांबा

पुढे

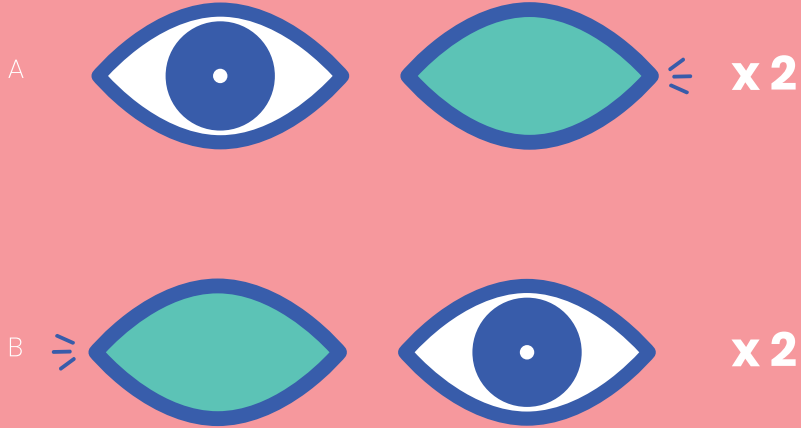

मागे

होय = 1 वेळा पापण्यांची उघडझाप करा

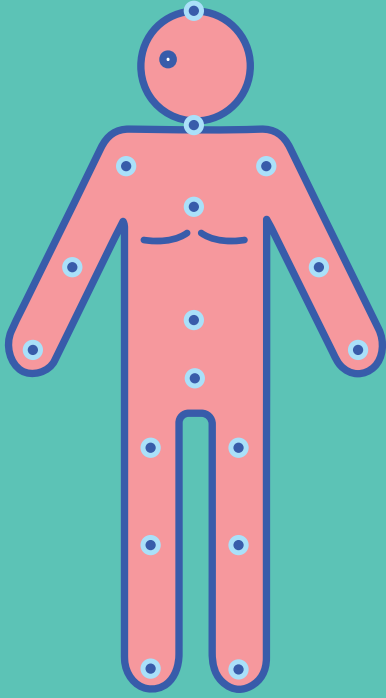
नाही = 2 वेळा पापण्यांची उघडझाप करा

2 वेळा उजवा डोळा उघडझाप करा
2 वेळा डावा डोळा उघडझाप करा

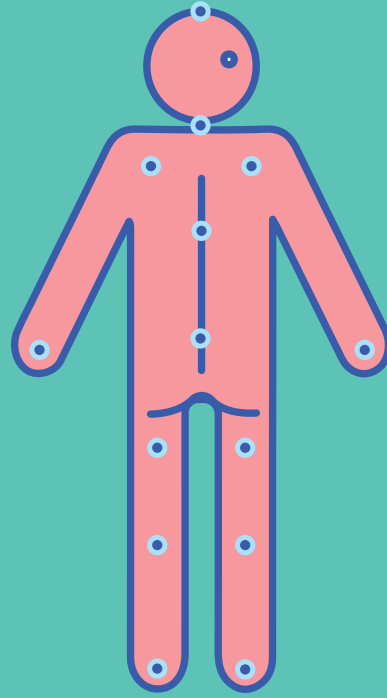

खाजवा

प्रत्येक भागाकडे इशारा करा
आणि प्रतिक्रियेसाठी थांबा

पुढे

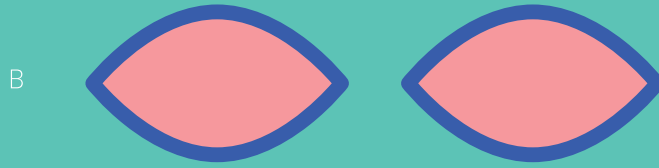
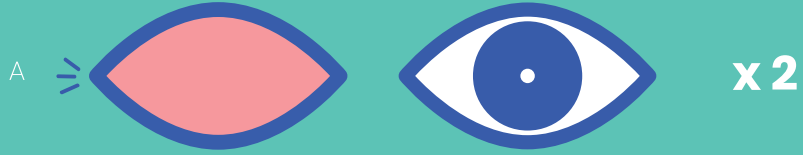

मागे

होय = 1 वेळा पापण्यांची उघडझाप करा

नाही = 2 वेळा पापण्यांची उघडझाप करा

2 वेळा एक डोळा उघडझाप करा
1 वेळा पापण्यांची उघडझाप करा

बदला

प्रत्येक पर्यायावर इशारा करा
आणि प्रतिक्रियेसाठी थांबा

कपडे

उशी/
उशीचे कव्हर

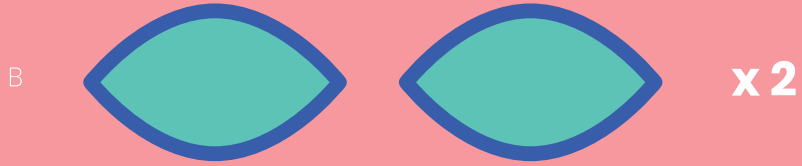
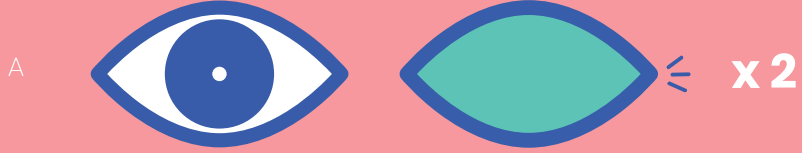
डायपर

चादर/
गोधडी

होय = 1 वेळा पापण्यांची उघडझाप करा   नाही = 2 वेळा पापण्यांची उघडझाप करा

2 वेळा एक डोळा उघडझाप करा
2 वेळा पापण्यांची उघडझाप करा

व्यवस्थित करा

प्रत्येक पर्यायावर इशारा करा
आणि प्रतिक्रियेसाठी थांबा

गोधडी

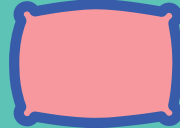
कपडे

चश्मा

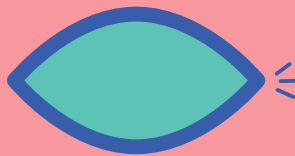
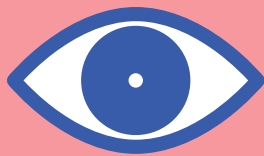
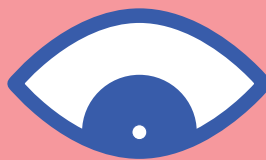
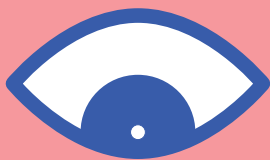
केस

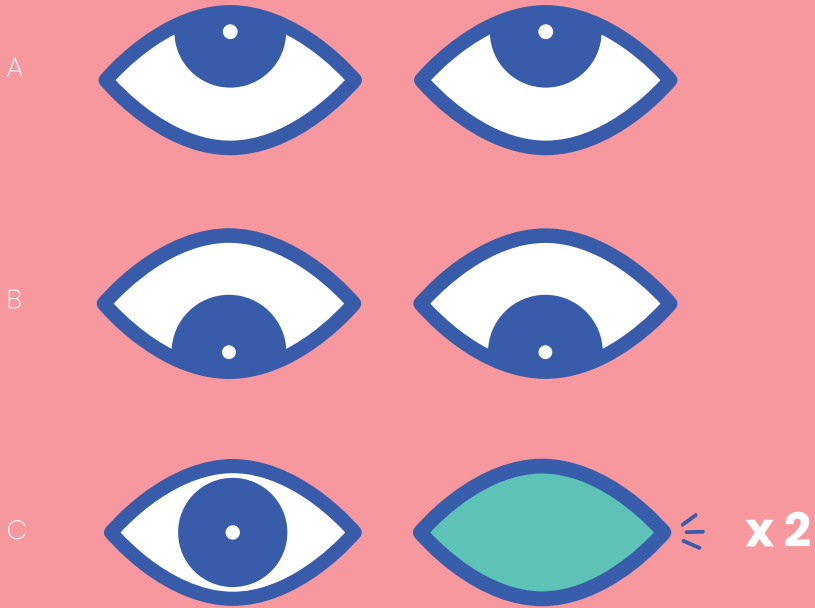
उशी

होय = 1 वेळा पापण्यांची उघडझाप करा   नाही = 2 वेळा पापण्यांची उघडझाप करा

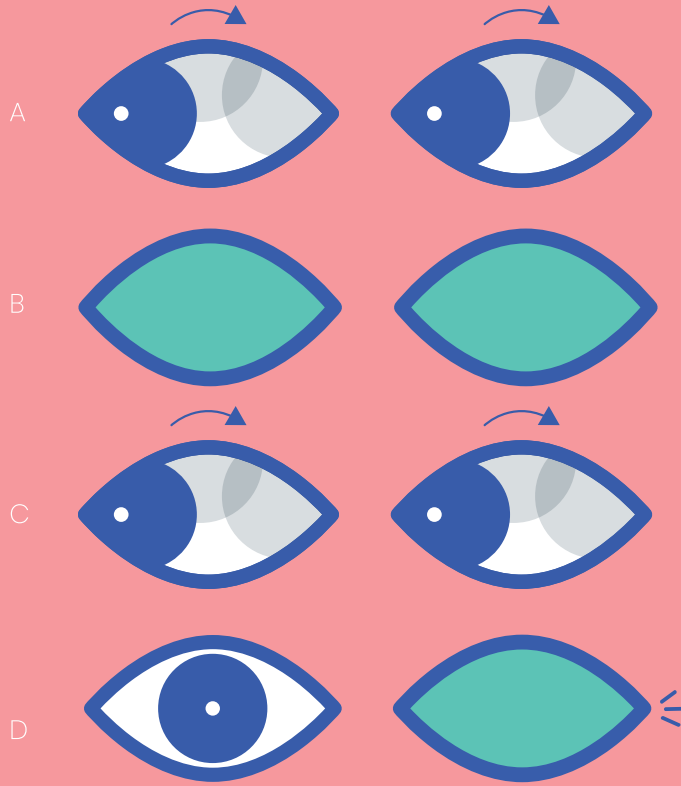
**1 Up
1 Down
1 Wink**

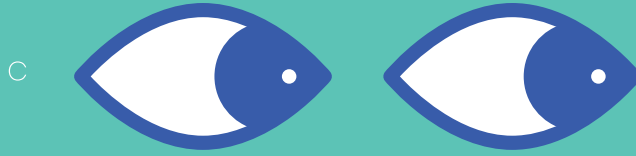
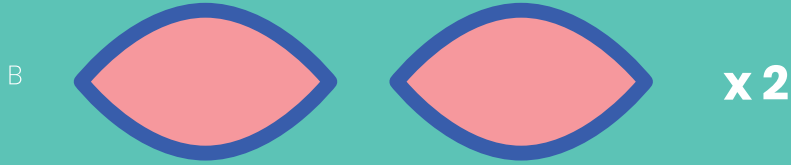
1 वेळा वर पाहा
1 वेळा खाली पाहा
2 वेळा एक डोळा उघडझाप करा

1 वेळा डोळे फिरवा
1 वेळा पापण्यांची उघडझाप करा
1 वेळा डोळे फिरवा
1 वेळा एक डोळा उघडझाप करा

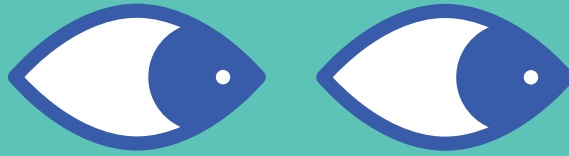

एक वेळा डावीकडे पाहा
2 वेळा पापण्यांची उघडझाप करा
1 वेळा उजवीकडे पाहा

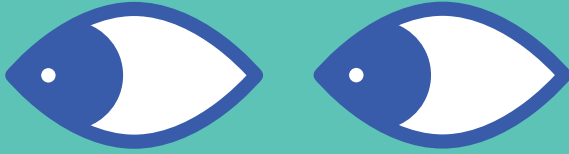

1 वेळा डावीकडे पाह्या
1 वेळा उजवीकडे पाह्या
3 वेळा पापण्यांची उघडझाप करा

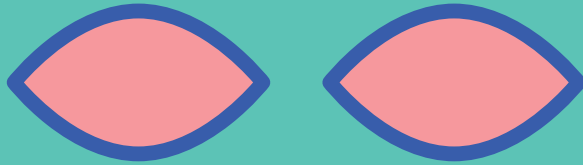
A

B

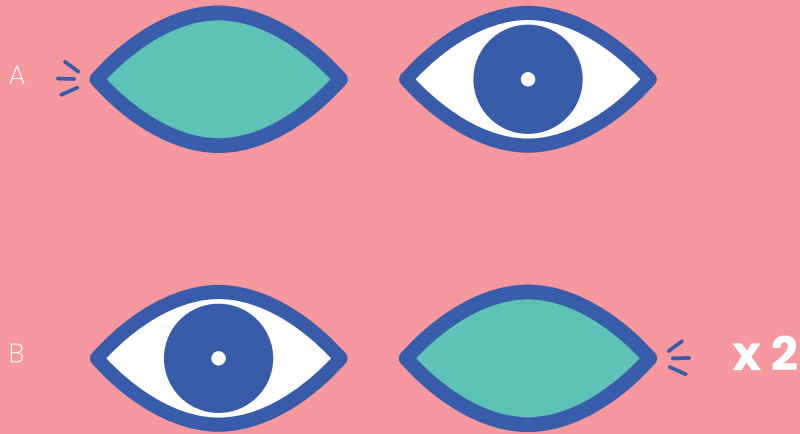
C

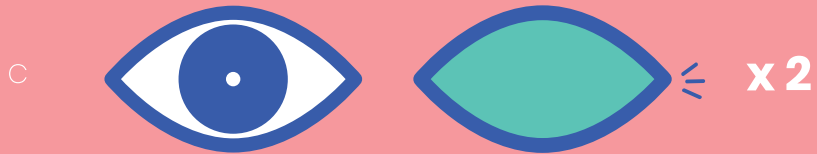
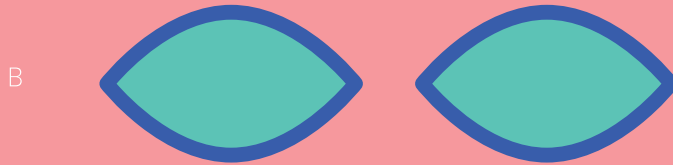
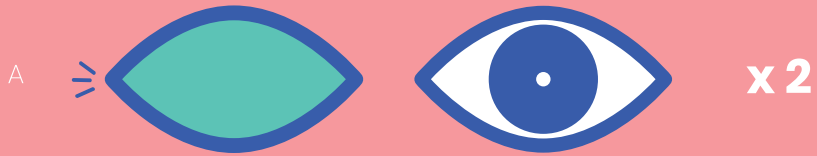
x 3

1 वेळा डावा डोळा उघडझाप करा
2 वेळा उजवा डोळा उघडझाप करा

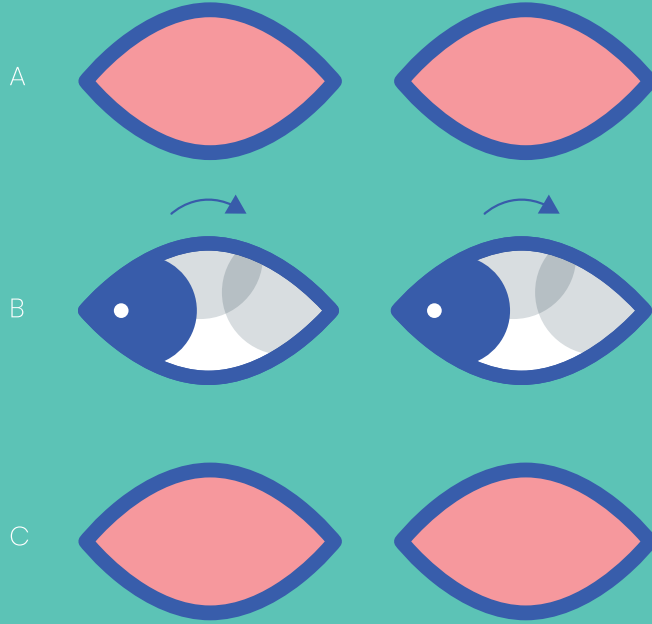

2 वेळा डावा डोळा उघडझाप करा
1 वेळा पापण्यांची उघडझाप करा
2 वेळा उजवा डोळा उघडझाप करा

1 वेळा पापण्यांची उघडझाप करा
1 वेळा डोळे फिरवा
1 वेळा पापण्यांची उघडझाप करा

वणमाला

A

1 ब्लिंक

B

1 ब्लिंक
1 विंक

C

1 ब्लिंक
1 अप

D

1 ब्लिंक
1 रोल

E

1 ब्लिंक
1 लेफ्ट

F

1 ब्लिंक
1 राईट

G

1 ब्लिंक
1 ब्लिंक

H

1 विंक

I

1 विंक
1 अप

J

1 विंक
1 रोल

K

1 विंक
1 लेफ्ट

L

1 विंक
1 राईट

M

1 विंक
1 विंक

N

1 विंक
2 विंक्स

O

1 रोल

P

1 रोल
1 रोल

Q

1 अप

R

1 अप
1 डाऊन

S

1 अप
1 लेफ्ट

T

1 अप
1 राईट

U

1 अप
1 अप

V

1 राईट

W

1 राईट
1 लेफ्ट

X

1 राईट
1 राईट

Y

1 लेफ्ट

Z

1 लेफ्ट विंक
1 राईट विंक

अनुक्रमणिका

आरंभ/अंत	8	मला मिठी मारा	33
चूक	9	काही तरी बोलूया	34
होय	10	चला, बाहेर जाऊया	35
नाही	11	मला घरी जायचे आहे	36
मी बरा आहे	12	मला माझ्या कुत्र्याला/ मांजरीला भेटायचे आहे	37
मला बरे वाटत नाही	13	अभिनेंदन	38
कुटुंबाला बोलवा	14	मला तुमच्याबद्दल अभिमान वाटत आहे	39
डॉक्टरला बोलवा	15	मला वेदना/अस्वस्थपणा वाटत आहे	40
मला झोप येत आहे	16	पुढे/मागे	41
ध्वास घेण्यास त्रास होत आहे	17	माझी पोजिशन बदला	42
पाणी	18	खुर्चीवर बसवा/सरळ झोपवा/डावीकडे वळवा/ उजवीकडे वळवा	43
शौचालय	19	मला काही तरी खावसं वाटत आहे	44
छातीत दुखणे	20	फळ/आवडते जेवण/थंड/गोड/तिखट/गरम	45
आज तुम्ही कसे आहात?	21	मनोरंजन	46
आपत्काल	22	टिव्ही/संगीत/वृत्तपत्र/आय पॅड/ फिल्म	47
चक्कर येत आहे/नाक बंद/लचक/भिती वाटत आहे/गळ्यात काही तरी अडकलं आहे	23	वीज उपकरण	48
संकट	24	पंखा/एसी/लाईट/टिव्ही/हीटर/वाढवा/कमी करा	49
कुणी तरी त्रास देत आहे/लैंगिक शोषण/ चोर/पोलिझांना बोलवा	25	कपड्याने पुसा	50
समस्या	26	पुढे/मागे/चेहरा	51
थंडी लागत आहे/मला धुंकायचे आहे/मला गरम होत आहे/अन्नाचा कण दातात अडकला आहे/ डोकेदुखी	27	मला हलवा	52
माझे स्थान बदला	28	पुढे/मागे	53
खुर्ची/पलंग/सोफा/व्हीलचेअर/जेवण्याचा टेबल	29	मालिश करा	54
माझं तुझ्यावर प्रेम आहे	30	पुढे/मागे	55
मला क्षमा करा	31	मला पकडा/धरा	56
धन्यवाद	32	पुढे/मागे	57
		उचला	58
		पुढे/मागे	59

अनुक्रमणिका

पाण्याने स्वच्छ करा	60
पुढे/मागे	61
खाजवा	62
पुढे/मागे	63
बदला	64
कपडे/उशी/उशीचे कव्हर/डायपर/चादर/गोधडी	65
व्यवस्थित करा	66
गोधळी/कपडे/चशमा/केस/उशी	67
जन्मदिन/वधापिन दिन/सण/मदर्स डेच्या शुभेच्छा	68
-----	69
-----	70
-----	71
-----	72
-----	73
-----	74

कृपया संपर्क करा

डॉ. हेमांगी साने

संस्थापक, आशा एक होप फाऊंडेशन, ए.ल.स साठी
डिप्टी डायरेक्टर, न्यूरोजेन ब्रेन अँड स्पाईन इंस्टिट्यूट
402, गुरुप्रभा अपार्टमेंट, सेनापती बापट मार्ग, दादर (पश्चिम),
मुंबई, महाराष्ट्र 400028

+91 98197 41333

गीत राठी

आशा एक होप, ए.ल.स साठी, स्वयंसेवक आणि संस्थापक ब्लिंक टू स्पीक
402, गुरुप्रभा अपार्टमेंट, सेनापती बापट मार्ग, दादर (पश्चिम),
मुंबई, महाराष्ट्र 400028

+91 9833890099

डॉ. आलोक शर्मा

डायरेक्टर, न्यूरोजेन ब्रेन अँड स्पाईन इंस्टिट्यूट
प्लॉट 19, सेक्टर 40, सीवूड्स ग्रँड सेंद्रल रेल्वे स्टेशन जवळ,
पाम बीच रोड समोर, सीवूड्स, नवी मुंबई, महाराष्ट्र 400706

+91 99202 00400

ashaekhope.com | neurogenbsi.com

blinktospeak.com
ashaekhope.com | neurogenbsi.com

SIZE: 15(w) X 20(h) cms

વિલંબ રૂં પ્ષીક

ડોબ્યાંવી આષા - ઝટાઠી

Spine